

एकजाति (एक + जाति) adj. 1) nur eine Geburt habend: ब्राह्मणः त्रियो वैश्यस्त्रयो वर्णा द्विजातयः । चतुर्थ एकजातिस्तु शूद्रा नास्ति तु पञ्चमः ॥ M. 10, 4. subst. ein Cūdra: एकजातिर्द्विजातीस्तु वाचा दारुणया क्षिपन् 8, 270. — 2) zu einem und demselben Geschlecht —, zu einer und derselben Art gehörig (कीट) Suçr. 2, 289, 12. 291, 4. 20 (°जाती).

एकजातीय (wie eben) adj. = एकजाति 2. Suçr. 1, 207, 19. Dā. 109, 6. एकज्या (एक + ज्या) f. 1) the cord of an arc. — 2) sine of 50° or of the radius Wils.

एकज्योतिस् (एक + ज्यो) ein Bein. Çiva's Çiv.

एकतं m. gebildet nach der Analogie von त्रित und दित VS. 1, 23. angeblicher Göttername Çat. Br. 4, 2, 3. 1. 5. एकतद्वितत्रिताद्योचुः — वयं हि ब्रह्मणः पुत्रा मानसा परिकीर्तिताः MBh. 12, 12772. einer der 7 Dharmāgārti 13, 7114. ein Brahman 1764. Vgl. Sā. zu RV. 1, 32, 5, in der Einl. zu 1, 103 und Kuhn in Z. f. d. W. d. Spr. I, 276. fgg.

एकतमं (von एक) adj. einer unter vielen P. 5, 3, 94. Vop. 7, 96. Çat. Br. 1, 6, 3, 23 (ई°). 12, 1, 3, 22. Pāṇāt. 12, 21. 70, 4. 93, 9. 149, 2. Durgad. zu Vop. 3, 34. einer unter zweien (vgl. एकतरः) अस्त्राणि वा शरीरं वा ब्रह्म-नेकतमं वृणु MBh. 1, 6337. स्वाम्यमात्ययोरेकतमस्य किं वा द्वयोर्पि Pāṇāt. 92, 5. ein (unbest. Artikel): तस्य (परमात्मनस्य) एकतमे देशे (vgl. एकदेश) नानारत्नविभूषितम् ॥ दर्श पाण्डुरं कृत्रम् R. 5, 14, 2.

एकतरं (wie eben) adj. einer von zweien P. 5, 3, 94. Vop. 7, 36. nom. acc. neutr. एकतरम् (nicht एकतरद्) P. 7, 1, 26. Vārtt. Vop. 3, 38. Pṛacnop. 3, 2. R. 6, 6, 12. द्वयोरेकते बुद्धिः क्रियताम् N. 26, 10. Pāṇāt. 97, 5. einer unter vielen (vgl. एकतमः) यदि ह्येकतेरा ह्येषा स्त्रीधनं भक्षयेद्वलात् Kāty. in Dā. 125, 12. = भिन्न AK. 3, 2, 32, v. l. für अन्यतर.

एकतम् (wie eben) adv. 1) = abl. von एक ein: एकतो ऽपि पदात् nach einem und demselben Worte H. 11. एकतः स्थानात् Rāga-Tar. 5, 90. — 2) von —, auf einer Seite: एकतश्चक्रो रथः Ait. Br. 5, 33. MBh. 3, 11047 (p. 571). 13, 211. Sā. 6, 26. R. 1, 43, 46. 4, 20, 3. Kāthās. 23, 137. एकतम् — एकतम् auf der einen Seite — auf der andern Seite, hier — dort MBh. 1, 264. 3, 8334. fg. N. (Bopp) 12, 17. Pāṇāt. I, 323. Çāk. 77. एकतम् — अन्यतम् Ragh. 6, 86. Rāga-Tar. 3, 330. Kirāt. 3, 2. तमेकतस्तव विभर्ति गुरुर्विनिद्रस्तस्या भवानपरधुर्यपदावलम्बी Ragh. 3, 66. — 3) einzeln Suçr. 1, 163, 13. 16.

एकता (wie eben) f. das Einssein, Einheit, Vereinigung, das Zusammenfallen, Identität Çat. Br. 14, 4, 3, 26. Khānd. Up. 6, 9, 1. MBh. 3, 14272. R. 4, 33, 26. 5, 77, 14. 82, 3. Prab. 18, 9. — Vgl. एकल.

एकतान (एक + तान) 1) adj. nur auf einen Gegenstand gerichtet, seine Aufmerksamkeit nur auf einen Gegenstand richtend AK. 3, 2, 29. H. 1458. तद्व्येकतानं मनः Kāthās. 13, 196. सत्त्वैकतानमति Bhāg. P. 7, 9, 8. आनन्दैकतानता Daçak. 190, 16. — 2) m. a) die auf einen Gegenstand gerichtete Aufmerksamkeit: कृतलच्चरैकतानयोः Bhāg. P. 4, 20, 27. — b) Var. für एकताल Svāmīn zu AK. 1, 1, 3, 3. ÇKDr.

एकताल (एक + ताल) 1) m. Einklang, Harmonie AK. 1, 1, 3, 3. H. 1410. — 2) f. °ली = एकवर्णी Wils.

एकतीर्थिन् (von एक + तीर्थ) adj. subst. in demselben geheiligten Wasser sich badend, dieselbe Einsiedelei bewohnend Jāg. 2, 137.

एकतेजन (एक + ते) adj. einen Schaft habend: इषु AV. 6, 57, 1.

एकतोदत् (एकतम् + दत्) adj. nur auf einer Seite (d. i. im Unterkiefer) Zähne (d. i. Schneidezähne) habend M. 3, 18. — Vgl. अन्यतरतो-दत्, उभयोदत्, उभयोदत्.

एकत्र (von एक) adv. 1) = loc. von एक ein: एकत्र कोरे an einer Hand M. 3, 136. नैकत्र परिनिष्ठास्ति ज्ञानस्य पुरुषे क्वचित् N. 20, 16. एकत्र पुत्रे MBh. 3, 337. Pāṇāt. 117, 12. Kāthās. 13, 7. Sā. D. 17, 8. in Einem Bhāshāp. 129. — 2) an einem Orte, auf einer Stelle; in enger Verbindung, vereinigt: अत्यन्तैर्द्वैष्टैः सदैकत्रावतिष्ठते Jāg. 1, 272. MBh. 3, 1446. 14, 1284. R. 5, 16, 1. Kān. 77. Mṛākh. 83, 8. Pāṇāt. 23, 10. 243, 23. Hit. 21, 4. II, 158. एकत्र भुष्यतां राज्यं धातुभावेन पुत्रकाः ॥ संहिता धातुस्ते ऽथ राज्यं बुभुक्षिरे तथा । MBh. 13, 552. तैलं भक्ष्यातकस्याथ सुहृत्तीरं तथैव च । प्रगृह्येकत्र मतिमात्रमशतनमुत्तमम् ॥ Suçr. 2, 13, 20. एकत्रासनसंस्थितिः = एकस्मिन्नासने सं° Amar. 13. मिलित्वा चैकत्र zusammen oder irgendwo Kāthās. 24, 114. एकत्र — अपरत्र hier — dort P. 6, 1, 194, Sch. एकत्र — अन्यस्मिन् R. 5, 74, 9.

एकत्रिंश (vom folg.) adj. der 31ste VS. 14, 23. Çat. Br. 3, 1, 4, 23. 3, 4, 3, 18. एकत्रिंशत् (एक + त्रिं) f. einunddreissig VS. 14, 31. Çat. Br. 3, 1, 4, 23. 11, 6, 3, 5.

एकत्रिक (एक + त्रिक) m. N. einer Feier (एकाङ्क) Āçv. Çr. 9, 5. Çāñkh. Çr. 11, 3, 1. Kāty. Çr. 22, 3, 25. Maç. 3, 8 in Verz. d. B. H. 72.

एकल (von एक) n. das Einssein, Einheit, Vereinigung, das Zusammenfallen, Identität: कालकर्मैकत्वात् Kāty. Çr. 5, 7, 4. 6, 7, 18. 23. 14, 1, 12. Nir. 7, 5. Īçop. 7 (= Prab. 91, 15). Bhāg. 9, 15. एकलनानाले MBh. 14, 952. गलिकात्वे च कृत्स्न 2, 695. Suçr. 1, 99, 8. 271, 18. Kāthās. 23, 211. Einzahl (gramm.) AK. 2, 9, 84. 3, 6, 26. 30. — Vgl. एकता.

एकदंष्ट्र (एक + दंष्ट्रा) m. ein Bein. Gaṇeça's ÇKDr. und Wils. mit Verweisung auf Triak., wo aber nur एकदत् erwähnt wird.

एकदण्डिन् (von एक + दण्ड) nur einen Stock tragend, Bez. einer bes. Art Bettler Weber, Ind. St. 2, 173. 287. — Vgl. त्रिदण्डिन्.

एकदत् (एक + दत्) m. = एकदंष्ट्र AK. 1, 1, 34. Triak. 1, 1, 55. H. 207.

एकदा (von एक) adv. P. 5, 3, 15. Vop. 7, 100. 1) zu einer Zeit, auf ein Mal AK. 3, 5, 22. न हि चन्दनस्पर्शज्ञानं तज्जन्मसुखज्ञानं चैकदा संभवति Sā. D. 29, 11. — 2) ein Mal, zu Zeiten, bisweilen MBh. 13, 7419. उच्छेद्यमपि विद्वांसो वर्धयत्यग्निमेकदा Pāṇāt. III, 60. कृत्वापि नो नमति यच्छ्रु एकदापि niemals Bhāg. P. 6, 3, 29. — 3) eines Tages, einstmals Pāṇāt. 260, 9. Hit. 4, 6. 21, 7. 23, 18. Kāthās. 4, 29. 7, 82. Vid. 18. 64. 138. 278. Bhāg. P. 1, 1, 5. 18, 24. 4, 26, 2.

एकदिष् (एक + दिष्) f. eine und dieselbe Weltgegend: तनेकैदिक् P. 4, 3, 112.

एकदृष् (एक + दृष्) 1) adj. einäugig H. 453. — 2) m. a) Krähe (ein vorzügliches Auge habend) H. 1322. — b) ein Bein. Çiva's (einäugig) H. 196. c. 65.

एकदृष्टि (एक + दृष्टि) f. ein auf einen Gegenstand gerichteter Blick: सततमेकदृष्ट्या तमवलोकयन् mit unverwandten Augen Pāṇāt. 232, 11.

एकदेवत (von एक + देवता) adj. einer Gottheit geweiht Kāty. Çr. 22, 8, 4. Çāñkh. Çr. 6, 1, 27.

एकदेव्य (wie eben) adj. einer Gottheit geweiht, an eine Gottheit gerichtet Çat. Br. 1, 6, 3, 22. 2, 6, 3, 3. 4, 1, 3, 5. 5, 1, 3, 14. 6, 6, 1, 8. 8, 7, 3, 8.